

ARTISTOCRÀCIA

Ramon Bartomeus

Avui ets al congrés d'Artistocràcia	4
L'art de llegir la societat	7
I si ho sabéssim tot?	11
Qui mana?	15
Anem a Seleccions.	19
Privacitat	23
Tertúlia	27
Els principis.	31
La comunicació.	34
Eleccions.	38
Primera hòstia.	41
Aire, aigua i aliment	47
Les ombres	52
Les idees	56
El segon congrés	62

Títol: Artistocràcia

Autor: Ramon Bartomeus

Primera edició, 2026

Disseny i maquetació: Ramon Bartomeus amb Pages
Mac OS

Drets d'autor i llicència: ©RamonBartomeus, 2026

Aquest llibre està disponible sota una llicència
d'atribució Creative Commons per a ús no comercial
(CC BY-*NC 4.0)

Pots copiar, distribuir i comunicar públicament aquesta
obra, així com fer obres derivades, sempre que es
reconegui l'autoria, no s'usi amb finalitats comercials i les
noves obres es llicenciïn sota termes idèntics a aquesta.

Més informació sobre la llicència:

creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

1

Hola, t'has fixat en el calendari? Sí, avui és el dia en què neix l'Artistocràcia. Neix precisament aquí, sota els teus peus i sobre el teu cap; en aquest poble, en aquest país del qual tu ho saps tot i jo no en sé res.

És possible que sigui el primer cop que la paraula «Artistocràcia» apareix davant dels teus ulls, i també és possible que les xarxes en vagin plenes, no ho sé. El que sí que sé és que estàs a punt de descobrir el somni d'un nen autista, ja jubilat, que sense saber-ne res imagina un món millor per a tu i per al teu entorn.

Avui comença el Congrés de l'Artistocràcia. L'inaugura el president del teu govern, seguit d'un grapat de polítics i «cortesanes» que marxaran després de deixar anar els seus discursos, sense escoltar ningú. Més tard, llegiran un resum de premsa i avaluaran distretament quants vots o quants m'agrada poden haver generat.

El cartell del congrés no és gaire explícit, surt el teu cantant estimat i aquella frase que un dia et va quedar gravada al cor. La recordes ara? A sobre un sol títol "Artistocràcia" i un

cel blau de primavera. A sota, un grapat de logos començant pel de la Universitat que ja coneixes i els habituals d'institucions i empreses patrocinadores.

Sembla estrany que aquests logos estiguin donant suport a una idea que els pot capgirar el món i deixar-los sense privilegis, però no hi pateixis, ells no estan aquí per capgirar el món, sinó perquè tu et pensis que t'estimen. Algun periodista atrafegat és a la porta intentant tancar la peça ràpidament i anar per un altre. De fet, només és una notícia de farciment sobre quatre friquis que deuen haver pillat una subvenció per afegir nous valors a les marques de sempre.

El rector de la teva Universitat presenta l'acte amb un erudit discurs que recull ràpidament la història de l'art dels últims segles i explica com l'art ha estat expressió dels canvis socials. Per un moment sembla que s'hagi traslladat al final de l'edat mitjana i tots els pintors del renaixement omplen les ments de la sala, sense oblidar les famílies florentines i les institucions que els protegeixen i financen. Tu també ets a la Conference Room i el teu cervell passa pels Mèdici evocant aquella pintura on es veu a Dante amb el llibre de La Divina Comèdia i les crues representacions de l'infern i el purgatori.

Ara han marxat els polítics, els periodistes i els que van de congrés per lligar, per turisme o per deixar la feina de banda. No és que els que queden siguin tots uns entusiastes friquis de l'Artistocràcia, la sala està plena de curiosos àvids de coneixement i també d'alguns àvids de currículum.

i tu et preguntes, on ens portarà tot això?

2

El sociòleg de l'altra Universitat, on no has estat mai, enceta el meló dient que són els artistes els que tenen la sensibilitat per copsar els anhels de la gent. Diu que una observació detallada de les seves obres ens explica molt millor els sentiments de la societat, que els resultats de les eleccions, les enquestes a peu d'urna o els programes electorals que ningú llegeix.

Ara l'ha feta bona! Milers d'exemples volen entre els cervells dels presents, i potser ets tu el que recorda aquell quadre de Magritte en el que es veu una pipa i el rètol "Ceci n'est pas une pipe". Com podem extreure de l'art una idea dels anhels de la gent? A mi m'és fàcil imaginar el crit de revolta posat de manifest en la contradicció de la pipa. El catedràtic d'art modern fa referència extensa a les idees de Kandinsky a "Punt i línia sobre el pla" on relaciona art i espiritualitat. El de la cueta del fons, recorda la premonició expressada per Los Planetas el 1999 quan cantaven *"Si alguien no lo puede remediar, la canción protesta volverá"*

El tema ha despertat per igual als nostàlgics i als adolescents becats per la Facultat de Psicologia. Fins i tot els del laboratori de matemàtiques s'han llençat a una conversa elevada de to que impedeix gaudir del dinar amb aquest xivarri que reverbera a les parets del bar de la Uni.

Els congressistes han tornat a les aules on els talleristes acompanyen la discussió per identificar consensos i punts de desacord.

En el taller 3 es veu clara la relació entre l'art i el retrat de la societat, però s'exigeix expressar-ho en plural. Les arts i Els retrats de les Societats. Pop, Rock, Lírica, Minimalisme o Fotorealisme són canals d'expressió molt diferents que reflecteixen la diversitat de la societat, i cal tenir en compte multitud d'aspectes, ja que inclús tenint identificats molts canals com a vehicles d'expressió dels diferents sectors de la societat, cada canal transmet moltes idees. Ni tots els abonats a la Lírica són uns carques, ni tots els roquers van en moto. Tot i això, és clar que una anàlisi de l'estat de l'art del moment pot explicar molt bé la diversitat i l'evolució de les inquietuds socials.

En el taller 4 un grup on sembla haver-hi més matemàtics que emocions, s'han posat a imaginar com es compta tot això. Els likes a les xarxes socials i els algorismes existents ja presenten un mapa ponderat de com s'agrupen els ciutadans al voltant de determinades cançons o paraules clau. Ara els estadístics no paren d'imaginar el que es pot arribar a afinar si els ciutadans saben que assistir a un concert, o escoltar una cançó pot tenir conseqüències polítiques.

En lloc de votar cada quatre anys un programa electoral que ni has llegit ni ningú té intenció de complir, pots gaudir de mostrar contradiccions fent un like a una pipa que no és una pipa, o submergir-te en una balada amorosa, desitjant que la primavera sigui eterna.

-Els artistes no podran manar mai, diuen uns eixelebrats amb molta raó el taller número 1. -La majoria dels artistes viuen els núvols. -Alguns haurien de passar les seves obres per sota la porta. -El món és ple d'artistes assassinats, censurats, sords, cecs, i una bona part són inadaptats que no han treballat en sa vida i estarien millor en un psiquiàtric. -Governar un país, gestionar una societat és una cosa seriosa que no podem deixar en mans de quatre tarambanes. -Que el vers d'un poeta faci fortuna no vol dir que aquest tingui la més petita habilitat per gestionar res. -Ni tan sols ser el protagonista de l'efímera cançó de l'estiu d'un any dona cap garantia de fer una carrera artística

digna. -Imagina que l'artista ens surt arquitecte i ens omple el pobla d'obres faraòniques. -Ni parlar-ne, art i gestió són mons diferents. -No es deia Van Gogh aquell artista que tenia una milionada en quadres a casa seva i no era capaç de fer quatre quartos per arribar a fi de mes sense passar fam? -Esteu bojos, el govern dels artistes serà el fracàs més gran de la història.

Potser tu també has pensat algun cop que alguns polítics viuen als núvols, o han estat assassinats, sords, cecs, censurats o no han treballat en sa vida i estarien millor en un psiquiàtric, però avui no ho dius. És temps d'escoltar i pensar.

3

En una altra sala del congrés imaginem un govern omniscient que té informació actualitzada dia a dia del que preocupa als diferents ciutadans. En tenim 37 enamorats, 14 que passen fred, 25 contents amb el festival d'estiu, 83 preocupats pel canvi climàtic, 18 que volen jugar a la petanca ... I de cop i volta quan el consistori anuncia que podria invertir uns milions d'euros en un nou equipament, centenars de ciutadans canvien les seves preocupacions donant un cop d'alerta i assenyalant en una nova direcció en els seus interessos. Seria fàcil redimensionar els recursos que es dediquen a la petanca, a la natura o a la música, en funció del que necessiten els ciutadans, que, al cap i a la fi, hauria de ser l'objectiu de qualsevol govern.

Planifiquem la festa major amb el govern omniscient imaginat. Sabem quants aficionats tenim a l'òpera, quants gaudiran d'un concurs d'arrossos i quants volen Rock fins a la matinada, sense oblidar els que voldran fer atletisme a trenc d'alba. Doncs som-hi, Els del Rock els muntem una carpa als afores perquè no despertin als atletes. Com entre els de l'Òpera n'hi ha molts que gaudeixen també de l'arròs, fem les activitats en horaris diferents. Ah, i sí els de

les estadístiques paren l'orella a cada esdeveniment, podem canviar coses sobre la marxa.

I ja que l'omniscient ho sap tot, per què no fem un servei de transport col·lectiu per anar al Rock? Saps on són els roquers, saps a quina hora volen arribar al concert i només cal que la màquina calculi les rutes dels autocars amb parades pensades perquè caminin poc i a córrer. Per la tornada, el servei pot ser diferent, ja que com surten de forma escalonada i amb més alcohol del necessari, potser els podem deixar porta a porta en vehicles més petits.

Si sabem que acostumen a menjar els atletes, ens serà fàcil posar cafeteres i begudes isotòniques a la sortida i parades de botifarra en mongetes a l'arribada ... Però si tenim la informació d'un a un, podem fer menús personalitzats, sense que ens falti cafè, o ens sobrin els menús vegetarians.

Està clar, si el govern ho saps tot, tot, tot, podria fer un ús dels recursos sense malbaratar res, res, res.

Un especialista en prospectiva diu que no sap cap on anirà el món, però augura que canviarà de forma dràstica molt aviat. Opina que igual que els romans es van alliberar del treball amb els recursos que les legions portaven de les terres conquistades, i igual que els àrabs es van alliberar

de la gana amb la gestió de l'aigua i l'agricultura, la nostra societat occidental deixarà de treballar vuit hores al dia, i obtindrà els recursos de les noves tecnologies. Si fa uns anys la meitat de la població no treballava, especialment la femenina, ara tornarem a disposar de temps lliure per una altra meitat de la gent, especialment els més cultivats. Per alguns el que ara en diem treball es convertirà en el seu hobby i pagaran per poder-lo desenvolupar en condicions. Altres es dedicaran a la millora de la societat amb el mateix afecte que les dones es van dedicar a la millora de la família.

Al migdia, reunits en plenari, i després que els portaveus de cada taller posin les idees en comú, es comença a albirar una forma d'entendre com els ciutadans poden influir en les polítiques públiques i que hauria de fer el govern en cada moment per atendre les diferents necessitats socials.

Tenim un esbós de què podria ser un bon pla.

Els artistes copsen sentiments i els mostren a través de les arts.

Els ciutadans visiten exposicions, escolten cançons i gaudeixen de les arts que sintonitzen amb els seus interessos.

Els estadístics recullen les dades de participació, les ordenen fent una radiografia, i obtenen un mapa complex de què passa pel cap a diferents sectors de la societat..

Els sociòlegs interpreten les dades i n'extreuen polítiques i objectius que seria desitjable aconseguir per millorar la vida dels diferents ciutadans.

Alguns alliberats del treball dediquen els seus recursos a la construcció d'un nou model de societat.

Ara t'aixeques i els dius: això és molt maco, però també cal preguntar-se, qui farà la feina?, qui manarà?, com els elegirem?, què passa amb la privacitat?

Dubtes a muntanyes, però fer-se bones preguntes és el camí per cercar bones respostes.

Els congressistes tornen a la feina, no ho saben tot i cal treballar-ho més.

4

Al taller de poders és ple de gom a gom, sembla que saber qui mana ha despertat i encuriosit a polítics, advocats, gestors, manats i manaires.

El moderador se les veu i se les desitja. -Mana qui tingui més força. -Millor qui tingui més coneixement. -El que compta és l'experiència. -És una qüestió de legitimitat. -Cal que mani algú encara que s'equivoqui. -No pot manar un de sol. -Cal repartir el poder.

Un més assenyat, que potser ets tu, diu que això de "Qui mana" depèn de per a què.

Per diagnosticar una malaltia ens caldrà un metge, per definir un medicament un farmacèutic i per cuidar el dia a dia del malalt més val que mani l'infermer.

A poc a poc s'obre consens. Mirem de manar poc. Distribuïm el poder entre els que tenen el coneixement i l'experiència. Apropem els punts de decisió als llocs on es generen les qüestions. Segur que entre els ciutadans hi ha bons metges, bons farmacèutics i bons infermers. Segur

que també hi haurà bons gestors i bons gerents, bons directors i bons planificadors. I si en calen més, ja tenim universitats que poden ensenyar els nous oficis i segur que la mateixa societat acaba identificant bons professionals per a cada tasca.

És possible que no ens calgui un cap suprem, un rei, un president o un número ú per sobre de tots. Ja tenim idees generades pels artistes, ja tenim la validació dels ciutadans, les dades ponderades, i la interpretació del que es necessita. Només calen directors que converteixin les polítiques en plans i gerents que els portin a terme.

Avui han ocupat la casa del davant que era buida de fa anys, l'artista canta "*cases sense gent, gent sense casa*" els veïns ho fan viral, i els sociòlegs ho veuen clar a les estadístiques, en el teu barri hi ha un problema. Aquí neix una política. Cal que tota la gent tingui casa, i si no us sembla possible, caldrà evitar les cases sense gent, i habitar-les. Un director amb experiència haurà de fer un pla, i un gerent amb coneixement l'haurà d'executar... Aviat tindrem solucions, i els artistes cantaran "*tanta gent sense piscina i tantes piscines sense gent*" No sé si els veïns ho faran viral, o preferiran anar als concerts de Els boscos tenen set.

Llavors, són els sociòlegs els que manen? Doncs no. Els sociòlegs marquen els problemes que cal abordar i

proposen polítiques públiques. Llavors són els directors els que manen? Doncs sí, però ens cal un pas intermedi, diu algú amb molt de tacte. Un director marca la direcció en què s'ha d'aplicar una política pública, fixa objectius, accions i estableix indicadors de compliment, però entre la multitud de polítiques que proposen els sociòlegs ens cal un consell que prioritzi i assigni recursos humans i materials. Llavors mana el Consell? El Consell prioritza, que ja és molt, però no té poder per proposar polítiques o per dirigir l'execució.

Un vell professor de l'art de la guerra explica en veu baixa que cal cobrir quatre funcions, Cal la tàctica que ens permet donar un cop de mà i ocupar una posició avançada, ens cal l'estratègia, que ens permet guanyar batalles i ens cal la logística que permetrà guanyar la guerra ... Fa un silenci que encomana la sala i acaba ... Però també ens cal la diplomàcia que potser evitarà que necessitem guerres, batalles i cops de mà.

Llavors lligues caps i penses que podríem repartir a grans trets les quatre funcions. Els sociòlegs serien bons per la diplomàcia, el consell podria garantir la logística, els directors decideixen l'estratègia i els gerents apliquen les solucions tàctiques.

Genial!, canviem els noms del llenguatge empresarial i utilitzem les funcions en el seu lloc.

- Observadors que generen Art
- Ciutadans que sintonitzen amb l'art
- Comptadors que dibuixen els mapes de la societat
- Diplomàtics que proposen polítiques
- Logístics que assignen recursos
- Estrategs que defineixen objectius
- Tàctics que els assoleixen.

I ara que tenim estructura, qui la vesteix? Com els elegim?

5

La sala on es fa el taller porta el títol Eleccions, però algun graciós li ha posat una enorme S majúscula i ara mostra Seleccions.

Junt amb gent de l'entorn de la política s'hi pot veure un grapat de professors que venen de psicologia, administració d'empreses i gestió de conflictes. El moderador fa repàs de perfils a elegir. Amb curiosa metodologia diu que els ciutadans ja hi són i no se'ls pot elegir, els artistes seran tendència o passaran de llarg sense que calgui organitzar res, i que els comptadors haurien de ser gent d'ofici.

Entre tants universitaris de seguida hi ha qui proposa que la gestió estadística la faci una universitat amb un bon centre de càlcul. En tot cas això serà per professionals.

Quan es parla de les funcions; diplomàcia, logística, estratègia i tàctica, un psicòleg s'il·lumina i recorda que tots estem especialment dotats per alguna d'elles d'acord amb el nostre temperament, i per això suggereix que els candidats parteixin del temperament adequat a la funció

que han de desenvolupar. Els que venen de les facultats de gestió empresarial proposen establir formacions específiques per desenvolupar les habilitats i adquirir els coneixements que caldran en cada grup, i alguns més polítics no volen que aquests llocs de responsabilitat escapin al control democràtic del poble.

Tot plegat apunta a la idea d'un procés de selecció on en concordança amb l'artistocràcia, els diplomàtics proposen candidatures, els logístics els seleccionen, els estratègics els indiquen les línies generals de la missió i els tàctics els aterren a treballar sobre el terreny. Finalment, seran els artistes els que poden assenyalar les deficiències d'algun governant i els ciutadans els qui li donaran viralitat o importància.

Així doncs, el procés d'incorporació al govern, o més ben dit a "la cosa pública" passa per tots els estaments. Una bona manera d'assegurar que els nous gestors estan en sintonia amb el que s'espera de la seva participació en el bé comú.

Alguns participants s'han engrescat en una discussió sobre qui remenarà les cireres, els de psicologia volen gestionar la selecció de personal, els d'empresarials diuen que són ells els que poden definir els llocs de treball i seleccionar els candidats inicials, i un rector d'universitat advoca per començar amb una facultat específica dedicada a l'accés a

la funció pública per la qual han de passar des del super-president fins a l'últim policia. Algun polític pensa en silenci que aquí és on realment radica el poder, en la selecció de personal, i que caldrà apuntar-se a la llista amb més possibilitats, però ... Sembla que no, no hi ha llistes, ni partits, ni gaires espais d'influència. Hi ha un regidor, aquell que tu ja coneixes, que ho té clar. Sempre hi haurà un lloc on fer influència, o lobby o amistat per col·locar-se. Per perfecte que sigui el sistema, serà gestionat per éssers humans amb tendència a col·locar als més coneguts per davant dels més idonis.

El professor de resolució de conflictes aporta un altre punt de vista. Si volem que això funcioni amb il·lusió i ètica, hem de limitar el temps dels mandats. La majoria dels casos de corrupció, i mala gestió, en tots els àmbits, es donen quan els participants fa molt de temps que exerceixen les seves àrees de poder. Rarament, es veuen casos de relaxament de l'ètica en la gent que comença amb una responsabilitat. I és més, hi ha una relació directa entre la falta de transparència i la corrupció i mala gestió.

Aquell animal que tu coneixes es fot a riure i diu Els polítics haurien d'anar tots despallats, almenys els veuríem trempar abans no ens donessin pel cul. ... I s'ha quedat tan ample!

El congrés no sembla que toqui molt de peus a terra. Hi ha un grapat d'idees que podrien funcionar, però xoquen amb tot el que coneixem.

Què passa amb la privacitat? Volem polítics despallats pel carrer? Volem un govern que ho sap tot de tothom?

Buff crec que ara mateix estàs pensant en això que t'ateny directament i no voldries que ho sabés ningú.

6

El congrés arriba al segon dia, la gent va sortir de farra ahir a la nit, bé, no tots, alguns van anar a l'hotel i a dormir sense sopar i d'altres van estar matant els emails que es multipliquen a la safata d'entrada tant si ets a l'oficina com si estàs de congrés. Els més friquis han allargat les reflexions sobre l'Artistocràcia en aquesta hora de l'esmorzar.

Com és d'esperar tots els congressistes són bona gent, tu en coneixes un grapat perquè són gent del teu poble, del teu entorn habitual de relació. Si volguessis podries preguntar a Internet per qualsevol d'ells i podries anar estirant el fil fins a saber-ne casi tot, i si contractessis un detectiu, podries saber a quina hora es desperta, que esmorza i si arriba dos minuts tard a la feina. El que passa és que és divertit posar el nas un dia a la vida d'un altre, però altra feina tens que passar-te la vida físgant en el que fan els altres. Tu tens la teva pròpia vida per viure i amb això ja en tens de sobres.

T'has apuntat al taller de privacitat perquè no et fa gràcia viure sota un govern controlador que ho sap tot de tothom i gestiona una societat super eficaç en mà de ferro.

Imagines un monstre xinès governat per Hitler amb els programaris espies de Pegassus o la disciplina de Corea del Nord. L'esfera privada que no te la toquin, que no te'n fies ni un pèl. Per altra banda, hi ha coses a l'esfera pública que sí que t'agradaria saber i controlar. Què fan amb els teus impostos? Un economista d'esquerres ho té clar. -Cal donar publicitat a tots els diners públics, sense excepció. -Ni fons reservats, ni comissions ocultes, ni contractes de conveniència. -Els comtes públics són públics, qualsevol ciutadà ha de poder veure els moviments dels comptes bancaris de les institucions i ha de poder seguir en temps real els ingressos i les despeses. Si fem això, no tan sols portem la corrupció a zero, sinó que podem entendre què fan amb els nostres impostos.

Un bibliotecari li respon. -Jo vull tenir accés a tots els rebuts, factures, nòmines i contractes que documenten cada despesa pública. El tema s'escalfa i un historiador demana transparència total. La gestió pública ha de ser transparent, estan gestionant els nostres diners, i els hem encarregat que gestionin el que és comú, que també és nostra, volem entendre com ho gestionen i volem que ho facin bé. I si les coses van malament, volem el dret a submergir-nos en un arxiu i fer sortir a la llum la veritat de

qui va posar la pota, o perquè es va prendre una decisió errada.

Un gerent de multinacional diu. -A mi m'agradaria tenir la possibilitat de fer el seguiment d'un tema des de la confecció del programa electoral, al resultat final, perquè entre el que prometen i el que ens donen hi ha un abisme. -Cal obrir la caixa negra i veure com el programa aprovat es va convertint en plans, accions objectius contractes, i resultats, perquè això ens permetrà donar l'alarma quan la realitat es desvii de les promeses electorals. -Avaluar el que s'està fent i el que ja s'ha fet, ens ajuda a millorar i a fer-ho molt millor la pròxima vegada.

Si partim de la base que la gent és bona, i el que volen és viure la seva vida, només cal deixar-los l'oportunitat de tenir una bona vida, i la resta vindrà sol.

Si, és veritat que algunes persones, molt poques es dedican a fer el mal, pel gust de molestar, però la immensa majoria faran el millor que puguin per viure bé. Un dels problemes és que la societat està muntada per a que enganyar als altres i ocultar informació sigui normal.

El que compra barat i ven car, li sembla que necessita la privacitat, perquè els seus clients no comprin directament als seus proveïdors i es quedi sense feina. El que s'ocupa

de les seves coses en temps de treball, necessita la privacitat perquè el jefe no el descobreixi. El que li diu a la dona que té una reunió llarga de feina i se'n va amb una altra, necessita la privacitat.

Però si muntem la societat de manera que no calgui enganyar, el comerciant farà un servei honest, que la gent pagarà a gust, o es buscarà una altra feina. Els caps entendran que els humans ens ocupem de les nostres coses, i que això forma part del tracte, i les parelles podran decidir si tenen relacions obertes o quins són els límits del seu acord matrimonial.

No cal, perquè no és pràctic ni honest, ajustar les relacions humanes a uns models de contracta teòrics que després deixen la porta oberta a l'engany com a forma habitual de prosperar.

Deixem de mentir als nens sobre els Reis Mags i els seus regals, i no ens caldrà anar amagant paquets per la casa.

7

El congrés ha arribat al seu final, els experts han tornat a les seves experteses, i els del poble us trobeu al casino fent tertúlia.

Hi ha opinió per tots els gustos, i un sentiment generalitzat que separa les converses de cafè de la vida real. Amb una cervesa a la mà tot són ideals i frases gracioses sobre la genialitat de fer un món millor amb Artistocràcia o sense, però dilluns al matí, tots a pensar, negociant el millor preu, vivint en hores de feina i justificant mentides piadoses perquè tothom ho fa, i així està muntada la història des que el món és món.

Aquest cop entre alguns tertulians ha quallat la síndrome postcongrés, aquest curiós fenomen que ja has viscut més d'un cop quan el director ve emborratxat d'idees noves, i sembla que una força imparable arrossega les tradicions i ho reorganitza tot. Naturalment, tems que l'huracà durarà quatre dies, i que quan les coses tornin a la calma caldrà reconstruir-ho tot, però també saps molt bé que aquestes anades i vingudes son les que ens han fet avançar.

Aquesta ronda de cerveses la paga l'Entusiasta que seu i s'aixeca de la cadira cada deu minuts i s'ha decidit a autoanomenar-se fan número 1 de l'Artistocràcia. Com tots els entusiastes està un pel pirat, però és bon jan, et cau bé i li segueixes el rollo.

Avui les crítiques al govern municipal són més dures del normal, que ja és dir, perquè els polítics sempre són la diana preferida dels cants de taverna. No és habitual, però avui el Pensador està més comunicatiu, i sembla que l'alcohol o el congrés li ha deslligat la llengua. Exposa amb vehemència tot el que ha pensat durant el congrés, i tot el que cal fer per posar-ho en pràctica. El seu pla és crear un partit polític municipal que faci del poble un espai aristocràtic.

A la festa s'apunta el que li dieu el Castor, ja que sempre mira de cooperar amb tothom per avançar amb les tradicions, i no pot quedar-se al marge si se n'organitza una de bona.

Al poble tothom té un malnom, al pensador li dieu Mussol per la seva tendència a mirar i callar, a l'entusiasta se'l coneix com el Dofí perquè sovint se'l veu saltar fora de l'aigua amb l'alegria de qui ha trobat l'enèsim banc de sardinetes. Al quart habitual de la tertúlia és la Guilla, sempre atenta a aprofitar les ocasions que li apareixen. I sí, ho has encertat tu ets el cinquè.

De les cerveses informals passeu sense saber ben bé com a les reunions de treball, i comenceu a preparar la fundació del partit. Pilleu el model d'estatuts estàndard, n'elimineu el que us fa nosa dins del poc que permet la llei i com el que queda no us agrada, plantegeu les vostres il·lusions a un catedràtic de Dret Constitucional que fa miracles amb la lletra petita perquè aquest partit que no es declara ni partit ni demòcrata pugui presentar-se a les eleccions. Les eleccions estan pensades per repartir el poder democràticament entre diferents partits que formen un tot. Vosaltres preteneu establir un model únic que serveixi per a tot. Diu el catedràtic que l'única forma raonable d'implantar l'Artistocràcia sense liarla parda és guanyar unes eleccions amb molt àmplia majoria i després canviar una infinitat de lleis.

En Dofí surt entusiasmat de la reunió, en Castor fa els tràmits i en Mussol es posa a escriure, però la Guilla i veu una oportunitat. En lloc de guanyar unes eleccions i posteriorment liar-la a l'estil de Hitler o dels artistòcrates, per què no comencem fent Artistocràcia preelectoral en la mesura que sigui possible. Això no tan sols ens proporcionarà un espai de test, si no que ens permetrà mostrar el que fem més enllà dels discursos.

Dit i fet, es convoquen als artistes del teu poble i en Dofí els explica el projecte. A la càtedra d'estadística un professor innovador utilitza el projecte per fer pensar i

treballar als seus alumnes. Creen un web on es recullen les interaccions amb els artistes locals, i es presenten les dades de mil formes diferents.

En Castor es posa pesat amb la transparència i acaba creant un web de projecte on s'explica tot, tot, tot el que s'està fent i pensant, i on qualsevol ciutadà pot dir-hi la seva o valorar les opinions. En Mussol se sent abromat, però els estadístics gaudeixen entre aquest mar de dades.

El projecte està en marxa, l'Artistocràcia ja és un fet, un model, una metodologia que en feu servir quatre, perdó cinc eixelebrats per distreure-us de l'avorriment del dia a dia, i per somniar en un món millor.

8

Les discussions les feu en un xat privat que el poden llegir els usuaris registrats i que de moment heu restringit als que estan empadronats al poble. No és que vulgueu evitar que els xinesos us copiïn, però és que els estadístics han recomanat mantenir el volum de dades en un ordre manejable, i sobretot poder vincular les dades a sectors de població que s'hauran d'anar definint. Cal fer un programa electoral, però fins i tot l'entusiasta reconeix que no teniu el coneixement ni l'experiència per fer un document mínimament creïble, així que després de veure com les estadístiques creixen i les opinions es multipliquen, us proposeu fixar alguns principis.

La transparència està clara, i escoltar el que vol la gent també, però ni les dades en brut, ni els esforços per treure alguna conclusió són suficients, així que us decidiu a encarregar a la facultat de sociologia que faci un perfil anonimitzat de tota la població. Aquest cop els estudiants de sociologia no treballaran amb les avorrides dades d'edat sexe i condició, sinó que classificaran a partir de les abstractes idees que faciliten els estadístics. El resultat és una interpretació de núvols de punts en tres dimensions.

El primer núvol que surt del forn dibuixa la reacció de la població a la Artistocràcia com a nova idea. Es pot veure que hi ha de tot, i que la indiferència és la zona més humida del núvol. Els sociòlegs pronostiquen que el núvol evolucionarà cap a l'acceptació o rebuig a mesura que la iniciativa sigui més coneguda.

El segon gràfic que us porten els sociòlegs marca un entusiasme contingut sobre la transparència del vostre procés, i els experts creuen que bona part de la població valora molt la transparència, però no vol estar tot el dia pendent de l'Artistocràcia, i per això recomanen establir una política que permeti als friquis amagar-se de dades, però lliuri idees mastegades, resumides i digerides per a la majoria. Els sociòlegs remarquen que friquis i majoria no són termes absoluts, sinó que una persona es comporta com a friqui si el tema l'afecta personalment o coincideix amb els seus interessos en aquell moment, però es comporta com a majoria per la resta de temes o en un altre moment.

Aquestes col·laboracions amb la universitat us van molt bé per estructurar i donar serietat a la vostra feina creativa, i a més tant professors com alumnes en treuen profit. Els ensenyants necessiten exemples pràctics on basar les seves idees i teories, i els aprenents tenen un camp de recerca fascinant que lluny de l'avorrida tasca d'aprendre i repetir en exàmens el coneixement de les generacions

anterior, tenen el privilegi de ser creatius i generar nou coneixement.

La Guilla aparta l'extens document del Mussol, i proposa fer molt poques coses, però ben fetes. Tot i que en Castor seria més partidari d'agafar un extens programa electoral de qualsevol partit dels de tota la vida i anar-lo modificant, avui l'entusiasta els ha convençut per seguir l'oportunitat de fer poc i bé com a vist la Guilla.

La Guilla diu que els nostres conciutadans són bona gent, adults, i saben com volen portar la seva vida, i només cal que deixin en mans de la comunitat la garantia de poder aconseguir aquelles coses més essencials. Segurament algun llibre de Maslow serà a la seva estanteria, i proposa. Cuidem-nos del respirar, del beure i del menjar, i quan tothom tingui això resolt, pesem al cagar, al dormir, i si queden recursos anem a per la salut. Tu i els altres tres voldríeu anar molt més enllà, però us rendiu pensant que ja arribarà el moment d'abordar aquests temes que et preocupen. Els principis estan més o menys dibuixats:

- Transparència en tot el que és públic.
- Escoltar, comptabilitzar i interpretar qualsevol opinió ciutadana copsada a través de l'art.
- Primer les necessitats bàsiques, després ja veurem

Tot és provisional i tot canviarà en funció del suport que obtinguin les idees.

9

Amb tot això l'Artistocràcia ja és un concepte habitual de les converses del bar, i la Universitat comença a interessar-se per aquest fenomen. No són els professors els que fan córrer la bola, sinó els estudiants, que escullen l'Artistocràcia com a objecte dels seus treballs i exemples. A poc a poc s'acaba creant un grup d'observació del moviment artistòcrata que es reuneix de forma informal en els trens i els transports que el món universitari agafa dia a dia.

Al tren de la facultat de periodisme ha saltat una guspira d'inspiració. En l'Artistocràcia local tenim un laboratori perfecte per comunicar una idea nova i veure com és assolida per la població, així que avui es presenten a la tertúlia un grupet d'estudiants i demanen poder gestionar i monitorar la comunicació del projecte. Com encara us sembla que sou quatre gats (o cinc) i us és difícil calibrar el potencial dels vostres petits moviments, els hi doneu via lliure amb aquella idea que qui mana és qui està fent les coses.

Els de comunicació se senten privilegiats de llençar el tsunami des de zero i fan logos, titulars, articles, imatges, audiovisuals, perseguint als artistes perquè aportin no tan sols les seves idees, sinó també les seves obres. Com la transparència és absoluta, els sociòlegs van actualitzant els núvols que lliguen l'opinió dels ciutadans amb els progressos del pla de comunicació. Es descobreix que una part dels ciutadans que tenen més influència són més sensibles als missatges que donen esperança, utilitzen la gamma de verds i aporten referències al món del mar. Els núvols dels sociòlegs es multipliquen. Un grup d'estudiants ha començat a fer enquestes de recerca al peu de les manifestacions artístiques, galeries d'art i concerts. Dia a dia van apareixent nous butlletins amb resums, tendències, i l'evolució del retrat de la societat local comença a ser detallat.

En Mussol es desperta del seu son diürn i diu. -Sabem qui són els nostres conciutadans, i sabem que volem que facin el dia de les eleccions. A més, sabem que opinen, que volen, i a quins missatges responen. Ara només cal dir-los el que volen sentir i ens votaran.

Al xat es desperten algunes veus augurant manipulació, però la majoria opina que la manipulació és un fenomen propi de l'engany i la falta de transparència, però ningú et manipula si les dades i les intencions estan a la vista. Un

poeta escriu "si compleixes el que promets, diguem el que vull sentir i et prometo que compliré".

Els elements de la campanya de comunicació van evolucionant a mesura que artistes i ciutadans s'hi relacionen, i abans d'imprimir el primer cartell de campanya tothom se sent coautor de què vindrà.

El poble acostumat a les promeses incomplertes demana garanties. En aquest projecte ha acabat cuinant tothom, i la confiança s'ha guanyat pacientment a força d'escriure, escoltar i reescriure fins que la sintonia entre les idees i els ciutadans s'ha fet harmonia. Ara cal posar negre sobre blanc els compromisos del programa electoral.

És un missatge humil: No sabem on ens portarà l'Artistocràcia, però el camí el podreu veure en directe, de forma transparent, hi podreu dir la vostra, i ens dedicarem al que és bàsic deixant de banda tot allò que els ciutadans sou capaços de fer per vosaltres mateixos, i si ens delegueu alguna funció més l'entomarem amb les millors intencions.

Aquest missatge humil dit en mil formats diferents fa fortuna i corre entre els ciutadans. Quan reps la teva versió, saps perfectament que el redactat final l'heu cuinat amb una intel·ligència artificial afegint frases que tu mateix

haves dit en els últims mesos, però també saps, perquè tu hi vas participar, que darrere aquest missatge hi ha molts esforços i moltes hores de debat i treball.

S'acosten les eleccions i ja ets un personatge popular, t'esperen al bar per participar en la tertúlia, et venen a mostrar obres d'art del més variat i la gent sembla encomanada d'aquest exercici no democràtic.

A les eleccions es presenten 6 partits democràtics i l'Artistocràcia. Els 6 partits estan acostumats a repartir-se el pastís, però alguns sectors del poble sembla que els han abandonat. Els artistes i els que en tenien alguna vocació s'han passat de bàndol. Es podria dir que ara volen manar ells, però jo veig que més enllà d'això se senten reconeguts i s'han llençat a fer pintures, poesies i cançons per animar a la gent a tastar aquesta nova forma d'organitzar-se. Els habituals dels concerts, dels teatres, de les llibreries, fins i tot els del cinema i els de les galeries d'art segueixen cadascun al seu artista i com en una desfilada dels flautistes d'Hamelín, tots segueixen la seva música.

10

I avui és el dia, els mitjans de comunicació locals no parlen d'altra cosa, mentre tota la comunicació d'àmbit general fa només un petit breu sobre una curiositat del teu poble. Sembla que sortireu a les notícies junt amb el pallasso que presideix una mesa o aquell que votarà embolicat en una bandera.

La gent et felicita pel carrer, i apareixes a les tertúlies de la ràdio local. Comences a prendre consciència del monumental embolic en què us heu posat, però ja és tard, alguns et pregunten si deixaràs la feina, i altres ja t'imaginen anant en cotxe oficial.

Les enquestes a peu d'urna confirmen expectatives i els resultats són aclaparadors. L'Artistocràcia ha guanyat les eleccions per una majoria mai vista. Els responsables dels partits democràtics us feliciten i es posen a disposició per col·laborar en el que sigui, perquè creuen que per molt que hàgiu guanyat el sistema continua sent democràtic, i quan passin aquests quatre anys de flamarada, la gent tornarà a repartir els seus vots entre els de sempre.

En l'àmbit nacional o internacional no sou més que una petita anècdota, però el rector d'una universitat centrada en el dret i les ciències polítiques et truca i s'interessa molt pel que ell en diu l'experiment. Aquest home té un genuí interès a conèixer com s'ha fet tot, però sobretot en com es farà, puix que ja han començat a créixer les veus d'inconstitucionalitat,

Més enllà del municipi no entenen res, uns pensen que és una broma de poble, i altres que deu ser una cacicada o un tongo com una catedral.

La realitat s'imposa i aquesta nit no podreu dormir. Demà seureu a l'ajuntament i un cotxe oficial esperarà pacientment que aixequieu el basto de mando i comenceu a fer feina.

Fins ara tota la gent del projecte ha col·laborat de franc. No hi havia un duro, així que qui volia fer algun pas sabia que el primer era rascar-se la butxaca. Ara tindreu un pressupost municipal per administrar i començaran a aparèixer més amics. De fet, els responsables d'algunes concessions municipals no han esperat a demà per felicitar-vos i demanar cita. A algun se'l veu nerviós i s'entesta a ajudar en tot el possible perquè tot canviï, però el seu continuï igual.

Heu quedat a esmorzar d'hora amb els que fins ahir éreu candidats a regidors, i ho veieu clar, no teniu ni idea de com gestionar un municipi. No és que no sabeu de lleis o de comptabilitat, és que tampoc de recollida de deixalles, ni de policia local, ni d'ordenació del territori ... Una mirada a les ordenances municipals i una consulta per saber el nombre de lleis que us afecten, posa de manifest que o oblideu els invents i us fieu del secretari i l'equip municipal per continuar fent el de sempre, o cerqueu la col·laboració dels millors experts en cada cosa. L'esmorzar ha acabat, i encara que no heu menjat gaire heu relaxat els nervis. Us farà falta estar ben desperts.

El procés de nomenaments d'alcalde i regidors és feixuc, protocols, presentacions, traspàs de poders, actes. Tota aquesta parafernàlia deu ser necessària, però tot i que no us molesta, sembla una pèrdua de temps. La veritat és que us ajuda a entrar a poc a poc en un món desconegut i hi ha temps a reflexionar i a escoltar multitud de veus.

L'entusiasta Dofí és elegit alcalde pels seus dots de lideratge i sobretot per les seves habilitats diplomàtiques. Els altres càrrecs us els repartiu entre els amics i els que us han acompanyat en aquesta aventura.

L'oposició s'ha quedat amb un quasi res, que li dona dret a opinar i a dir tants cops com vulgui allò de "Sempre s'ha fet així".

11

La secretaria de l'Ajuntament, la Maria, és una advocada jove i llesta amb força experiència, i en té el cul pelat de rebre nous alcaldes que no saben res de l'administració i venen amb idees irrealitzables, però el que li ve avui no ho havia vist mai.

Ella és molt amable, però les seves explicacions sempre acaben amb frases estereotipades que et comences a aprendre de memòria "Això no ho podeu fer" "Per fer això hauries de ser un estat, i només ets un ajuntament" "La competència no és vostra, és del Consell Comarcal", "Això és competència autonòmica" "És el parlament qui aprova les lleis" "Aquesta idea atempta contra el dret internacional" "Aquest tema està sota la directiva de la comunitat europea"

Buff llavors que podem fer? Doncs retocar ordenances municipals, i remenar els contractes de serveis, poca cosa més. Buff. Comencem pel principi, porta les ordenances! La secretaria de l'Ajuntament es presenta amb les 7 ordenances que sumen 1500 pàgines dedicades a la regulació dels 7 temes clau: Civisme, Medi Ambient,

Activitats econòmiques, Circulació i mobilitat, Sanitat, Convivència ciutadana, i Règim interior.

Buff Maria, tu ja coneixes el que volem fer amb l'Artistocràcia, i ja ens has dit que no es pot, però podríem fer transparència? És clar que si, us cal modificar l'ordenança de règim interior i convocar concurs públic per contractar a algú que ho gestioni.

L'advocada amb una eficàcia inesperada s'ocupa de la burocràcia i acompanya al govern amb tot el procés, Les bases del concurs són consensuades amb les universitats que havien fet feina abans de les eleccions, i curiosament és una altre universitat la que guanya el concurs i es posa fil a l'agulla a publicar tot el que es genera a l'ajuntament, incloent-hi les actes de les reunions amb la Secretaria, sense ocultar les dificultats del dia a dia.

Els bancs obren un perfil de ciutadà amb dret a consultar tots els moviments bancaris dels comptes de l'ajuntament en temps real. Compte: Ajuntament. Nom d'usuari: Ciutadà. Password: Transparència. Naturalment, només poden consultar la informació, però això sol ja omple totes les converses del bar a la rambla.

Per tranquil·litzar als electors es fa un comunicat explicant que el procés és complexa, i que a poc a poc s'anirà aplicant l'Artistocràcia amb la mesura que les lleis o permetin. Es recomana paciència i prudència infinita davant l'allau de canvis que ja estan fets i dels que vindran.

El segon tema que volem abordar és la participació ciutadana. L'excel·lent secretaria fa un treball de fina redacció per incloure en la nova ordenança la veu dels artistes, i les estadístiques de seguiment. Després de les consultes als que hi han treballat abans, es fa el plec de condicions, el concurs públic i adjudicació. Això funciona!! La Maria aconsegueix que tot sembli fàcil quan no es traspassen els límits de les competències municipals.

Els ciutadans, els partits, els implicats i els mitjans de comunicació treuen fum veient la immensa quantitat de coses que surten a la llum i semblen estranyes. La majoria són accions perfectament honrades ... El problema és que ara no ho semblen, i aquí en Mussol té una idea encertada. El nostre focus està en el futur i prou feina tenim a dibuixar-lo i construir-lo. El passat el deixem pels historiadors. El poble té il·lusió i curiositat per aquest futur, i com que qui més qui menys té alguna cosa que amagar, es deixa estar tot el que ja ha passat. És una mena de llei no escrita que fa amnistia i comença de zero. Les paraules d'en Mussol acaben en un mural a la plaça mostrant el focus en el futur.

Per convocar els concursos s'han consignat les corresponents partides pressupostàries i això ha posat sobre la taula la gestió econòmica municipal. Per sort l'economia està sanejada i els comptes ben endreçats, encara que naturalment les prioritats pressupostàries tenen poc a veure amb les il·lusions aristocràtiques. Per reduir la despesa i disposar de més marge de maniobra per a fer noves accions es determina que cap nou càrrec polític pugui tenir un sou o condicions laborals superiors a les del personal tècnic contractat. També s'estableix que en la mesura del legalment possible cap sou pot ser superior a tres cops el sou més baix. La idea és que ningú, per bo que sigui pot valer per més de tres persones, per dolentes que siguin. El tema genera discussions, però la Guilla ho té clar: Qui busquí més remuneració que no ho faci amb diners públics.

Alguns auguren que això farà que la gent se'n vagi al sector privat i només els ximplers es quedin a gestionar la cosa pública. Altres opinen que això expulsarà als aprofitats i només els vertaderament implicats es quedaran a millorar la societat. En tot cas sembla que el pitjor que pot passar és que pugui el salari mínim i plegui algun cap avariçós.

En Castor, sempre toca de peus a terra i compara el que esteu proposant amb la situació anterior, i avui ha revisat el pressupost. El tema dels sous ha permès estalviar uns

quants diners, però la transparència i especialment la participació ciutadana s'emporten una despesa important. Cal retallar d'un altre lloc.

La Guilla veu la partida de "comunicació" i suggereix eliminar-la de pla. Els ciutadans no voldran pagar impostos perquè fem propaganda a través de les emissores locals. En Mussol es posa seriós i filosòfic, i explica que la gent ha de viure les seves vides, i que només ens han d'encarregar temes bàsics que per alguna raó no han d'estar en mans de la iniciativa privada. En Dofí, sense pensar-ho gaire diu, ja, però hauríem d'explicar el que fem, i el que passa al poble des del nostre punt de vista, sinó, que pensaran la gent? La Guilla salta Exactament!, La gent pensarà el que vulgui. No paguen impostos perquè nosaltres els hi omplim el cap. Influir en el que pensi la gent no és cosa nostra. La nostra tasca se centra a treballar amb el que la gent ja ha pensat per si mateixa. En Castor proposa que d'alguna manera cal aportar informació al ciutadà. A poc a poc es va veient que la transparència ja aporta prou dades a la ciutadania, i que convertir-les en notícies o columnes d'opinió ja ho faran els mitjans de comunicació privats o els artistes. Us preocupa que les fake news interessades de qualsevol mitjà puguin manipular a la població, tal com passa cada dia a mig planeta. És cert, això passa i pot passar, però si tota l'actuació municipal és transparent, qualsevol ciutadà o qualsevol mitjà de comunicació podrà consultar els fets. No una hemeroteca amb el que van dir els periodistes en el seu dia, sinó les actes de les reunions,

la redacció dels contractes i la llista de despeses. L'ajuntament publicarà fets. Interpretar-los no és cosa nostra.

L'espectre comunicatiu del poble comença a canviar. Les publicacions de propaganda municipal desapareixen junt amb la ràdio i la televisió locals. Les subvencions als mitjans de comunicació s'han acabat, i fins i tot els anuncis pagats per l'administració han desaparegut. L'ajuntament publica dades en temps real i format telegràfic, que la majoria dels ciutadans ni entenen ni volen entendre. El resultat és que la iniciativa privada s'adapta a les noves circumstàncies i els periodistes gaudeixen estudiant les fredes dades, interpretant-les i convertint-les en notícies i opinions d'allò més variades.

Curiosament, els artistes han deixat de consultar dades municipals, i s'inspiren més en el que es diu en els bars i s'escolta passejant per la rambla.

12

Reunits al consistori és el moment de fer un pas més. Fins ara heu treballat en l'organització, us heu posat sous, i establert la comunicació amb el poble. I ara per on comenceu?

Recorreu a una definició d'Artistocràcia que va fer fortuna en el congrés, i que un artista va recollir. "Governeu seguint l'expressió artística del poble". Consulteu el butlletí d'avui en què els sociòlegs publiquen l'enèsim núvol de la interpretació de les expressions artístiques. Desgraciadament, no sou un estat i moltes coses estan fora de les vostres limitades competències, així que aneu a l'ordenança de medi ambient on si podeu incidir. Toca fer reflexió.

Considerem que els ciutadans han de ser lliures, i voluntàriament ens encarreguen que ens ocupem d'alguns temes que són bàsics i afecten la comunitat. En Mussol obre els ulls i diu: "respirar 13 cops per minut 2 litres d'aigua al dia i 1300 calories", això és el més bàsic que afecta a tots, i com a ciutadà no permetré que gasteu un duro abans de cobrir l'essencial.

Demaneu informe tècnic als ambientòlegs i poseu límits a la indústria, a la ramaderia i a les activitats que embruten l'aire que respirem. Un industrial es desespera intentat fer-vos entendre que ja paga un enorme impost ecològic i que la indústria no té altra opció que treure fum.

L'informe dels ambientòlegs assenyalava fets i línies generals de solució. Inclou una reflexió interessant. Quan una indústria contamina, hi ha una part del cost que el paga el medi ambient, tot el cost hauria de pagar-lo el consumidor, o almenys la factura hauria de detallar quina part del cost l'assumim entre tots en forma de contaminació.

En Castor comparant amb el que s'ha fet sempre diu: Fumar mata. i aquesta frase acompanya als paquets de tabac. Si la indústria vol contaminar, haurà de posar a la factura el cos ambiental de cada producte. El consumidor ha de saber que algunes compres embruten l'aire i ens van emmalaltint a tots a poc a poc com el tabac.

Quan passeu a parlar de l'aigua un mirall creua la sala. Sou vosaltres qui feu una mala gestió. Canonades que perden aigua, espais on s'embruta l'aigua neta, una gestió del riu millorable, i sí, també la indústria i els ciutadans ho podrien fer millor. Amb tot això augmenteu el pressupost de manteniment i gestió de l'aigua, i al mateix temps passeu dades a cada ciutadà de què està consumint i de com reduir el consum d'aquest bé escàs. Algú recorda

l'expressió d'en Mussol i imposa que els primers litres d'aigua seran facilitats per l'ajuntament sense cost i per a tothom. Els consums abusius tindran un sobrecost per compensar la despesa.

El que amb l'aire i l'aigua ha semblat relativament fàcil, grinyola amb els aliments. L'informe dels ambientòlegs avisa que seria bo assegurar la sobirania alimentària, és a dir, que la població pogués continuar menjant en cas de dificultats extremes amb el comerç exterior.

Un cop més, és en Mussol qui proposa canviar la forma en què utilitzem el sol i el patrimoni municipal. Amb l'inventari de carrers, places, solars, edificis i finques municipals al davant, es veu clar que hi ha terreny per alimentar a tothom, però cal canviar els usos i el pla d'ordenació territorial.

En Dofí amb habilitats més diplomàtiques proposa encarregar un nou pla de recomanacions que consideri el municipi com un conjunt d'ecosistemes a protegir i suggereixi nous usos per l'espai públic orientats a disposar d'horts urbans i boscos d'aliments. Amb el pla sobre la taula s'obrirà concurs de propostes perquè els veïns a través de les seves associacions puguin gestionar el que sigui afí als seus interessos. D'aquesta manera l'administració posa el pla general, la guia i la coordinació

d'esforços, però qui executa i decideix els detalls són les associacions de ciutadans.

Els especialistes en prospectiva creuen que amb els anys tindrem arbres fruiters a tots els carrers i horts comunitaris a totes les places. Si els veïns hi posen cura, el municipi semblarà el jardí de l'Edèn.

Donat que la producció alimentària superarà la capacitat de consum dels pagesos urbans, s'anima als ciutadans a collir el que necessitin, i la resta s'ofereix gratuïtament en el mercat municipal. El projecte requereix inversió, però també redueix despeses en l'àmbit de l'atenció social a la pobresa. Ara tots els ciutadans, fins als més pobres tenen aire net, aigua i aliments saludables, i encara més, tenen un espai de relació social on desenvolupar habilitats i aprendre l'ofici de pagès.

La construcció dels boscos d'aliments ha portat una conseqüència inesperada: La Panteca municipal. Va començar quan l'ajuntament va deixar una nau per guardar els estris dels pagesos urbans, i a poc a poc s'ha anat organitzant com si fos una biblioteca informal on pots trobar de tot: llibres, eines, adobs, màquines, trepans, planxes, rentadores... de fet és el centre de reutilització de moltes coses que abans feien nosa al garatge de les cases o acabaven a la deixalleria, i ara és un servei gestionat per una associació local. Alguns veïns han abandonat els

trasters i consideren la Panteca com un espai més de la comunitat de veïns.

Al teu poble el teixit associatiu té una força increïble. i l'ajuntament en lloc d'omplir-se de serveis municipals, li dona suport i coordinació. Una associació ha muntat hotels d'abelles silvestres per protegir-les i facilitar la pol·linització en tot el terme municipal. Una altra protegeix les papallones i les dona a conèixer. Uns animalistes s'han ocupat de la protectora d'animals i gestionen l'adopció de gossos i altres animals. Hi ha friquis organitzant tallers de la més diversa varietat, i com era d'esperar un grapat d'artistes amb vingut a recollir idees per convertir tot l'espai en una expressió de l'art.

13

El sol surt com cada dia, però l'aire que es respira als carrers del teu poble sembla més dens. Ha aparegut un mural enigmàtic a la façana de can pipa. S'hi veuen ombres fosques una turmenta sobre la vall on descansa un poble trist. En qualssevol altre poble això seria una expressió artística d'un fumeta deprimit, però en un lloc aristocràtic és 'esdeveniment del dia.

El mural desperta interrogants, els sociòlegs i els tertulians s'atipen de preguntes idees i conjectures, i a poc a poc tot va apuntant a l'empresa més gran del poble. Un aspirant a poeta local fa rodolins que acaben amb un ai ai ai amb la IA IA IA. En Castor amb la mosca darrere l'orella se'n va a veure al gerent de l'empresa gran. La visita té un to amable, i informal, son gen que maneguen poder i fa anys que es coneixen. En Marc li ensenya les instal·lacions, passen a la nova sala fosca. S'encenen els llums en passar la porta i la sala està folrada d'armaris plens de Macs mini. Alguns leds s'encenen aquí i allà, però res destacable. En Marc revele el secret. -Aquesta és la nova sala d'IA. a cada Mac mini i viu un agent que treballa 24 hores al dia i 7 dies a la setmana. De dia aprèn 8 hores d'un dels empleats que veus a la sala gran, les altres 16 hores les dedica a replicar la feina.

-Llavors que estan fent els empleats?, pregunta en Castor amb cara de preocupació. Ara mateix dediquen bona part del temps a supervisar la feina que s'ha fet durant la nit, a detectar erros i a corregir-los. -Una feina ingrata i feixuga suposo? -No et creguis, cada cop han d'intervenir menys, les màquines ja ho fan prou be.

No cal gaire més explicació, en Castor que està pastat a l'antiga canta allò d'ai ai ai amb la IA IA IA.

-Adeu, Marc -Adeu, Castor, ja parlarem. Carrer Major a pas de llebre, quatre trucades seguides. Reunió d'urgència al local dels dansaires on en Castor és membre de la junta i disposa de la sala de ball com a refugi secret. Un dels pocs llocs on la transparència no mira. En Dofí diu que no n'hi ha per a tant, que no han anunciat cap acomiadament, l'empresa és forta i els empleats llestos. És un tema intern de l'empresa, no hi ha res per arreglar. La Guilla diu que quan hi hagi un problema ja en parlarem, però de moment tenim altres temes sobre la taula. La reunió s'allarga, en Castor dona voltes al tema com si fon en una pista de ball i en Mussol diu -Sabeu que us dic. Jo no em quedo tranquil, agafa el telèfon i truca a en Marc. Aquest li treu ferro, ningú ha parlat d'acomiadaments. -Marc, només et demano una cosa. No feu plans sense parlar amb nosaltres. Silenci. Marc? Silenci i finalment en Marc diu doncs parlem. Donem trenta dies i convoca reunió a l'ajuntament.

Tenim trenta dies per pensar-hi, però això té mala pinta. L'empresa no continuarà pagant el sou eternament per una feina que ja fan les màquines. Els empleats començaran a patir molt abans del primer acomiadament, i l'ambient al poble serà atiat cada cop més pels artistes i les tertúlies. Les altres empreses arribaran més tard, però no veig que estiguin en disposició d'absorbir nous empleats per fer feines que poden fer amb una màquina de 1000 eurillos que no menja ni descansa. -El problema no és nostra, això ja passa a les multinacionals i passarà a tot el món. "Els que manen" ja trobaran una solució, no deixaran a la meitat de la població tirada a la cuneta. La Guilla té una idea. Marquem prioritats. Escoltem als artistes i sabrem si estan més preocupats per l'aigua o pels acomiadaments. Si això és el que els preocupa, el problema no és "dels que manen", el problema el tenim al poble en trenta dies i ens podem avançar. Convoquem un concurs d'idees sobre els aspectes transformadors de la IA al poble. El dotem amb 50 €, això no trenca el pressupost, i qui sap, si les universitats o algú altre aporta... no en dic solucions, el que ens cal ara és entendre el que passa i veure si això és un problema o una oportunitat.

Les desgràcies no venen mai soles, i un ajuntament aristocràtic és un no parar. La revista local que ja no rep subvencions, però sí les adulacions de l'oposició treu un especial corrupció. Han vist la convocatòria, han revisat les actes, i han lligat caps. L'ajuntament i l'empresa estan en

converses, i s'han saltat la transparència. A partir d'aquí es detalla la història de les relacions obscures del poder i dels interessos d'en Marc per convidar als dansaires en una celebració de l'aniversari de no sé que. El periodista ha revisat pagaments dels últims anys i aixeca sospites sobre el triangle Ajuntament-Empresa-Dansaires.

Reunió del ple. En Castor jura estupefacte que no hi ha res estrany, mentre l'oposició aprofita per queixar-se de la falta de transparència. El tema es complica i una denúncia per corrupció i falta de transparència arriba al jutjat.

14

El concurs sorprèn la població i l'ambient enrarit desperta la tertúlia dels caçadors que a base de carajillos reparteixen hòsties a tort i a dret. Al poble tot està molt connectat. Els mateixos que al matí treballen en una Universitat, acaben el dia a la tertúlia del bar o passen els divendres a la tarda a l'associació de torn. Això fa que tot s'encomani com un virus i quan un tema puja a la taula va pel camí de la teulada ràpidament.

Tot i que la dotació del premi és ridícula, s'hi presenten grups de tota mena, universitaris, estudiants, associacions, empleats, i fins i tot s'hi presenta l'empresa i una fundació internacional.

La selecció de treballs la fan els que estudien prospectiva a la Universitat, i les agendes fan coincidir en un mateix dia la reunió d'en Marc a l'ajuntament amb la reunió del jurat per valorar els treballs de la convocatòria.

Hi ha propostes de tota mena, algunes són treballs de prospectiva centrats en el llarg termini, són interessants, però tot el que vagi més enllà del mandat municipal

sembla literatura de ciència-ficció. Les reflexions sobre com la màquina de vapor, el motor d'explosió, el telèfon i el mateix Internet van canviar el món, no serveixen per predir com el canviarà la IA. Els regidors estan interessats en el curt termini. Que passarà durant el seu mandat! El primer treball que es miren en lupa és el presentat per l'empresa. Les seves reflexions són clares. Pensen fabricar i vendre el mateix amb la meitat de personal. Baixaran els preus dels productes i serveis, i augmentaran els beneficis. Per fer-ho necessiten acomiadar mitja plantilla i navegar amb la imatge corporativa per no perjudicar les vendes. La seva proposta és despendre el que no necessiten, i externalitzar en una fundació. La missió de la Fundació és donar un espai perquè els exempleats es dediquin a buscar-se feina, reinventar-se i en poques paraules que fotin el camp. La Fundació proveirà locals, ordinadors i infraestructura, emprant a una única persona dedicada a l'orientació laboral.

En Castor se'n puja per les parets, la reunió a l'Ajuntament és tensa. L'empresa no demana permís, l'empresa ve a comunicar el pla. Els sobren recursos i se'ls treuen de sobre. Els sap greu, però tot el que poden fer és posar els recursos que no necessiten a disposició de qui els vulgui. Ells han invertit molt a formar als equips, i ara els deixen anar sense demanar cap compensació, fins i tot estan disposats al fet que cada empleat s'emporti la taula, la cadira i l'ordinador que l'empresa generosament els regala. La resta ja està contemplat a la legislació laboral. La Guilla

pregunta per la proposta presentada a la convocatòria. -Això és una idea dels de màrqueting diu en Marc, és una mostra més de la generositat a la qual estem disposats.

La reunió no acaba bé i l'acta es publica seguint les normes de transparència. El que fins ara era un rumor es transforma en una qüestió cabdal.

Entre les propostes de la convocatòria n'hi ha d'optimistes. Plantegen que la IA aportarà grans beneficis, que els costos de fabricació es dividiran per deu i de la mateixa manera els preus cauran en picat. Exposen amb dades que cada cop que una nova tecnologia aporta nous recursos a la societat, els vells oficis moren, però en surten de nous anant cap a la plena ocupació. N'hi ha algun que sosté que les empreses no es dedicaran a fer el mateix amb la meitat de plantilla, sinó que amb la mateixa plantilla faran el doble de coses. En l'extrem oposat hi ha els pessimistes. Passarem de cobrar per treballar a pagar per poder-ho fer. Hi ha un taller de fusteria on la gent paga per poder anar allí, socialitzar, utilitzar les màquines i sentir-se vius. En diuen hobby i auguren que tothom se'n haurà de buscar un, ja que l'era del treball s'està acabant. Un estudi curiós diu que fa un segle la meitat femenina de la població no treballava, i no cal escandalitzar-se per què tornem a una societat on el treball és cosa d'uns pocs que mantenen la resta. Potser ara treballaran les dones o els cuidadors i els altres siguem mantinguts o prejubilats.

Hi ha una ONG que planteja un punt de vista diferent. Diu que en el segle XXI els recursos augmentaran, i que pel bé de tots ens convé compartir-los. Planteja que qui tingui un Ferrari un castell i un iot és normal que en vulgui tenir dos, però sobretot el que agrairà és gaudir-los sense estar massa pendent dels pobres desesperats que no tenen res, ni res a perdre.

Diuen els de l'ONG que si ells manessin el món seria una bassa d'oli. La veritat és que els seus documents són plens de referències, dades i reflexions, però és difícil imaginar l'aplicació pràctica de tot plegat. En Mussol els truca. -Us vull demà al matí a l'ajuntament. -Hem guanyat? -No, no heu guanyat, però no us entenem i us volem entendre. Demà ens ho expliqueu i posem les cartes sobre la taula.

La reunió es fa estranya, Ajuntament i ONG parlen idiomes diferents. Uns estan en el segle XXI i els altres en els quatre anys de mandat. Uns teoritzen i els altres es veuen arrossegats per la taxa d'atur. En Salvador felicita l'Ajuntament per les seves iniciatives, la Panteca i el bosc d'aliments han alleujat algun patiment. Ara és el temps de la Socioteca. És molt senzill, aprofitem els recursos -que no són precisament escassos- i compartim-los. La Panteca va començar així i ja ha generat algun lloc de treball. Doncs si tenim la Fundació que hi posa infraestructura perquè els empleats volin, donem-li la volta i que es quedin a fer niu i posar ous. -Explicat millor. Com ho fem? Prenem la

proposta de la Fundació, i en lloc d'un orientador laboral, li posem una incubadora de projectes. En lloc de ser només per exempleats ho obrim a tots els veïns, i en lloc de només posar espai i infraestructura li demanem a l'empresa que ens cedeixi les eines, el coneixement i els excedents que ells no aprofiten. Ara en lloc de tenir una sala de parats cercant feina, tenim equips formats gestionant recursos en una estructura innovadora i flexible. S'han acabat els horaris i les directrius. Cadascú s'organitza com pot. Molts estaran cobrant de l'atur, altres tenen estalvis o familiars que els donen suport i altres malviuen d'algun recurs públic, però tots tenen un repta comú. Aprofitar l'enorme canvi per descobrir una forma raonable de vida. Els equips es formaran per afinitat o per interès, i sens dubte seran capaços de generar recursos o estalviar costos. Deixeu que posin el nas en la gestió municipal, en els serveis de recollida de la brossa, en les escoles, i en qualsevol activitat que es desenvolupa en el municipi.

Els regidors es pregunten si això pot funcionar, si el lio en el que es posen és monumental i quins riscos té aquest pla. En Salvador no té respostes, només té empena i conviccions. Un sol argument sobre la taula. -Què preferiu mig poble a l'atur o tres quarts de poble compromès amb la Socioteca.

El projecte s'accepta, l'empresa cedeix i demana poder contractar a la fundació per externalitzar algunes tasques.

La Fundació es crea. L'ONG involucra a les forces vives del poble. L'Ajuntament obre les portes a contractar a la fundació per millorar l'aprofitament de recursos. Les associacions del poble col·laboren en alguns projectes i quasi tothom se sent orgullós del naixement d'un fill de l'esforç col·lectiu.

15

Han passat moltes coses en poc temps. Al vessant artístic hi ha de tot. Alguns mostren opinions extremes, però tenen pocs seguidors. Altres mostren entusiasme moderat amb els indubtables avenços, i un altre grup insisteix en la campanya de desprestigi contra en Castor. El jutjat no ha acceptat a tràmit la demanda per falta de proves. Aquí la transparència ha fet un bon favor al regidor. De totes maneres, els sociòlegs han assenyalat la corrupció com una preocupació important per un sector no massa gran de la població, i cal incorporar el punt en el pla estratègic. El Consell artístocràtic entoma el problema i decideix que al marge dels fets, i del que diguin els jutges, l'encàrrec dels sociòlegs és clar. i per preservar l'Artistocràcia encarrega als regidors que donin satisfacció als que creuen que en Castor és culpable.

Reunió a l'Ajuntament, tots els regidors menys els de l'oposició tenen claríssim la innocència d'en Castor. De fet, els de l'oposició també ho pensen, però s'ho callen. En Castor fa una defensa impecable de la seva honestetat, i finalment s'acorda rellevar del càrrec a en Castor amb un únic vot en contra. Van mal dades, l'Artistocràcia no va de justícia, sinó de percepcions, i en Castor passa a l'atur. Ell

ha estat un dels fervents entusiastes de la incubadora, i l'endemà s'hi presenta ben d'hora per col·laborar com a voluntari.

Seguint la metodologia de la Fundació l'assignen a un grup on estan discutint sobre la possibilitat de convocar el segon congrés de l'Artistocràcia i fer-ne un certamen biennal. Aquest any serà un projecte gran que gràcies a la curiositat que ha despertat l'experiència tindrà molts assistents i generarà plusvàlues. El grup decideix apostar fort, cerca finançament públic i privat, i alguns membres passen del voluntariat a ser assalariats de la Fundació. Els protocols de la Fundació ja estan preparats per a donar cobertura jurídica als projectes que hi fan niu.

La comunicació al voltant del congrés i els mesos de preparació han revitalitzat el poble, que ara és un atractiu de turisme encuriós. Restaurants plens i hotels amb bona ocupació. Entre aquest fenomen i el naixement d'alguns projectes niuats a la Fundació, l'atur no es veu massa afectat per la irrupció de la IA.

Al Congrés assisteixen estudiosos, polítics, curiosos i empresaris i executius. Cadascú porta la seva agenda oculta, però els sociòlegs en fan una radiografia.

Els dels partits polítics venen a desacreditar el sistema i a dinamitar la transparència. Els dels governs intenten figurar, i treure'n un mínim rendiment de vots. Les Universitats venen a presumir de ser els portadors del coneixement. Alguns estudiants venen a aprendre i els del món empresarial volen emportar-se l'experiència al seu terreny. La resta, és a dir la majoria ve per fugir de la feina i de la rutina, i aprofitarà per divertir-se o descansar.

Tot i que alguns artistes fan soroll a favor del moviment, els grans mitjans de comunicació i els algorismes de les xarxes socials dinamiten el procés titllant-lo d'experiència utòpica e irrealitzable.

Ben aviat hi haurà eleccions al teu poble, i tu aniràs a votar, però avui a la tertúlia en Dofí et pregunta si voldràs continuar com a regidor.